

تنظیم خانواده

مشخصات عمومی درس :

تعداد واحد : ۱ واحد نظری
شماره درس: ۲۶۱۲۰۵
مدت زمان ارائه درس: ۱۷ ساعت

نام درس : تنظیم خانواده

مقطع : بهداشت محیط

پیشنیاز: ندارد

اهداف کلی آموزش:

هدف کلی آموزش در این دوره آشنایی دانشجو با تنظیم خانواده در موارد زیر است :

- ۱- مقدمه و آشنایی با تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان.
- ۲- تعریف تنظیم خانواده ، اهمیت و استراتژی آن در ایران و جهان.
- ۳- تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت و بقاء مادران و کودکان.
- ۴- نحوه ارتباط با مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده.
- ۵- تاثیر آموزش در برنامه های تنظیم خانواده.
- ۶- آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی
- ۷- ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده.
- ۸- توضیح روشهای پیشگیری از بارداری- انواع روشهای پیشگیری از بارداری شامل روشهای هورمونی (قرصها ، آمپولها، کپسولهای کاشتنی)
- روشهای سد کننده شامل دیافراگم ، کلاهک ، کاندوم ، اسفنج
روشهای شیمیایی : کرمها ، ژله ها ، قرصها و فیلمهای اسپرم کش
دستگاههای داخلی رحمی IUD
روش ریتم و منقطع
روشهای عقیمی از طریق جراحی شامل توبوکتومی - وازکتومی

اهداف

- ❖ مقدمه و اهمیت درس
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - اهمیت تنظیم خانواده را ذکر و تنظیم خانواده را تعریف کند.
- ❖ آشنایی با تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان.
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان را بیان کند .
- ❖ تعریف تنظیم خانواده ، اهمیت و استراتژی آن در ایران و جهان.
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - تنظیم خانواده را تعریف و اهمیت و راهکارهای موجود در ایران و جهان را بیان کند .
- ❖ تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت و بقاء مادران و کودکان.
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - اثرات برنامه های تنظیم خانواده را بر سلامت مادران و کودکان بیان کند.
  - نحوه ارتباط با مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده.
- جهت ارائه خدمات تنظیم خانواده به مردم آمادگی پیدا کند.
- ❖ تاثیر آموزش در برنامه های تنظیم خانواده.
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - ❖ اثر آموزش در برنامه های تنظیم خانواده را بیان کند.
- ❖ آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - دستگاه تولید مثل، فرایند حاملگی و تشکیل جنین را توضیح دهد.
- ❖ ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده.
- دانشجو در این درس باید بتواند:
  - به ارزشیابی در برنامه های بهداشتی و تنظیم خانواده پی برده و در این برنامه ها آن را انجام دهد.
- ❖ آشنایی با روشهای پیشگیری از بارداری
- دانشجو در این درس باید بتواند:

- روشهای پیشگیری از بارداری از قبیل: قرصها، روشهای تزریقی، کپسولهای کاشتنی، کاندوم، IUD، اسپرم کشها، توپکتومی، وازکتومی، منقطع؛ روشهای اورژانس، شیردهی و روشهای جدید پیشگیری را بیان کند.
- در روشهای پیشگیری از بارداری موارد فراموشی، منع مطلق و نسبی را بیان کند.

روش آموزش :

کل درس در ۱۷ ساعت به صورت نظری توسط استاد توضیح داده میشود. در ضمن تدریس نظرات دانشجویان سؤال و در مورد موضوعات درس بحث میشود.

شرایط اجرا:

امکانات آموزشی لازم :

وسایل کمک آموزشی از قبیل ویدئو پروژکتور یا اورهد.

آموزش دهنده :

دکتر لیلا قهرمانی عضو هیئت علمی گروه بهداشت عمومی

منابع اصلی درس :

- ۱) جمعیت، توسعه و بهداشت باروری، دکتر کامل شادپور
- ۲) راهنمای بالینی پیشگیری از بارداری ویراست سوم ترجمه دکتر سید ریحان میردامادی انتشارات نشر آب
- ۳) بهداشت باروری دکتر حسین شجاعی تهرانی ناشر سماط
- ۴) روش های پیشگیری از حاملگی دکتر محمد نخعی انتشارات نشر آب
- ۵) تنظیم خانواده و پاسخ به مسائل جنسی دکتر محمد نخعی انتشارات نشر آب
- ۶) مبانی روش های پیشگیری از بارداری دکتر علی رضا میراحمدی زاده معاونت بهداشتی وزارت بهداشت
- ۷) جامع تنظیم خانواده مشاوره کبری فلاح حسینی انتشارات نشر آب
- ۸) دستورالعمل روشهای پیشگیری از بارداری در جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دفتر سلامت خانواده و جمعیت اداره تنظیم خانواده
- ۹) مبانی جمعیت و تنظیم خانواده دکتر لیلا آگاه، دکتر نوشین جعفری انتشارات بشری
- ۱۰) درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی دکتر حسین شجاعی تهرانی انتشارات سماط
- ۱۱) کتاب بیماریهای زنان نواک فصل تنظیم خانواده
- ۱۲) کتاب بیماریهای زنان کیسنر فصل تنظیم خانواده
- ۱۳) کتاب ویلیامز فصل تنظیم خانواده
- ۱۴) کتاب زنان اسپروف فصل تنظیم خانواده
- ۱۵) درسنامه جامع بهداشت عمومی جلد ۳، دکتر حسین حاتمی و همکاران

ارزشیابی :

سمینار دانشجویی و بحث گروهی

کوئیز کلاسی

امتحان کتبی پایان ترم به صورت MCQ و تشریحی

جدول زمان بندی درس جمعیت شناسی و تنظیم خانواده

سر فصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
مقدمه و آشنایی با تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان.	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
تعریف تنظیم خانواده ، اهمیت و استراتژی آن در ایران و جهان	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
تاثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت و بقاء مادران و کودکان.	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
نحوه ارتباط با مردم برای ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
تاثیر آموزش در برنامه های تنظیم خانواده.	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی	۱	سمینار دانشجویی، سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده.	۱	سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز،
۸- توضیح روشهای پیشگیری از بارداری	۱۰	سمینار دانشجویی، سخنرانی پرسش و پاسخ	سالن کنفرانس ، ویدئو پروژکتور، اورهد	آزمون کتبی و کوییز